

Список використаних джерел

1. Почерняев Ф. К. Технология племенного свиноводства / Ф. К. Почерняев. – К. : Урожай, 1982. 168 с.
2. Селекція сільськогосподарських тварин / [Ю. Ф. Мельник, В. П. Коваленко, А. М. Угнівенко та ін.]; за ред. Ю. Ф. Мельника. К. : Інтас, 2008. 445 с.

УДК 636.22/.28.084(477)

Цвяк Н. В., студентка II курсу магістратури спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Науковий керівник – Димчук А. В., кандидат с.-г. наук, доцент,

Подільський державний аграрно-технічний університет, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПОВНОЦІННА ГОДІВЛЯ ЯК ЗАПОРУКА УСПІХУ ГАЛУЗІ СКОТАРСТВА

Протягом усього життя тварина витрачає енергію і поживні речовини на підтримання життєдіяльності та утворення продукції. Тому вона потребує безперервного відновлення цих витрат. Витрати енергії і поживних речовин є кормовими потребами тварин, а їхня кількість – нормою годівлі. Під нормою годівлі розуміють кількість поживних речовин у раціоні, яка забезпечує одержання від тварин відповідної кількості продукції при економічному витрачанні кормів, збереження здоров'я і нормальне відтворення.

Продуктивність дійних корів великою мірою залежить від генетичного потенціалу тварин і збалансованої годівлі. Правильний раціон – хороше здоров'я та висока продуктивність, поганий раціон – проблеми з відтворенням, метаболізмом та виробництвом молока.

Під повноцінною годівлею слід розуміти таку годівлю, яка забезпечує тварину енергією, протеїном, іншими органічними та мінеральними речовинами, вітамінами відповідно до потреб організму при певному рівні продуктивності і фізіологічному стані. Тільки повноцінна годівля сприяє повному виявленню генетичного потенціалу продуктивності тварин.

За сучасними вимогами, для забезпечення повноцінної годівлі тварин необхідно майже 80 елементів живлення, а нормування раціону забезпечується при врахуванні, як мінімум, 24-х показників. Раціони корів необхідно регулювати, насамперед, за такими показниками елементів живлення: обмінна енергія (МДж), вміст сухої речовини, перетравний і сирий (здатний і не здатний до розщеплення) протеїн, цукор, крохмаль, клітковина (кислотна- і нейтрально-детергентна), жир, макроелементи (кальцій, фосфор, магній, калій, сірка), мікроелементи (селен, кобальт, мідь, цинк, марганець, йод тощо), каротин, вітаміни А, D, Е. У раціонах слід також контролювати цукрово-протеїнове та енерго-протеїнове відношення.

Вміст багатьох елементів живлення у кормах варіює. Тому при складанні раціонів для корів необхідно на основі лабораторних аналізів періодично контролювати фактичне надходження до організму деяких із зазначених елементів живлення, і особливо вітамінів та макроелементів.

Результати експериментальних досліджень і узагальнення виробничого досвіду засвідчили, що важливою умовою раціонального використання кормів у галузі молочного скотарства і забезпечення оптимального рівня продуктивності корів, особливо високопродуктивних, має визначення: максимальної кількості споживання сухої речовини кормів раціону дійними коровами залежно від їхньої маси тіла і добового надою молока; визначення мінімальної, але фізіологічно обґрунтованої (мінімально необхідної) концентрації обмінної енергії в одиниці сухої речовини (МДж/кг) за рахунок забезпечення оптимального споживання сухої речовини кормів у розрахунку на 100 кг маси тіла.

Повноцінна годівля передбачає забезпечення тварин насамперед енергетичними кормами, оскільки молочна продуктивність корів до 50% лімітується енергією. Чим вища продуктивність тварин, тим більше продуктивної енергії повинно бути в 1 кг сухої речовини раціону.

Важливе значення для підвищення молочної продуктивності корів має протеїнова поживність раціонів, яку оцінюють за кількістю сирого та перетравного протеїну, співвідношенням важко- і легкорозчинних протеїнів; концентрацією їх у сухій речовині.

При нестачі протеїну молочна продуктивність корів різко знижується, а його надлишок призводить до неефективного використання білків кормів. Для високопродуктивних корів має значення не тільки валовий вміст протеїну в кормах раціону, а і його амінокислотний склад. Молочні корови з високими надоями мають особливу потребу в амінокислотах, що містять сірку, та в лізіні. Це необхідно враховувати при складанні раціонів.

З метою раціонального використання білкових кормів у раціонах молочних корів необхідно враховувати співвідношення розчинного та нерозчинного протеїну. Тому, знаючи кількість цих двох видів протеїну у кормах, можна підібрати за складом таку кормову суміш, у якій не буде відбуватися надлишкове розщеплення розчинного протеїну в рубці корови. Оптимальний вміст у сирому протеїні водосолерозчинних його фракцій коливається у межах 40-50%. Гранулюванням та брикетуванням, термічною обробкою, а також хімічними методами можна знизити розчинність протеїну в кормах і тим підвищити ефективність його використання на 6-8%.

Серед вуглеводів найбільшу питому вагу займають цукор і крохмаль, забезпечує поліпшення мікробіологічних процесів у рубці, рівень інтенсивності утворення летких жирних кислот та їхнє відсоткове співвідношення. Установлено, що легкоперетравні вуглеводи задовільняють до 70% потреби корів в енергії у період лактації. Вони є основними попередниками складових частин молока. Рівень легкоперетравних вуглеводів у раціонах регламентують за співвідношенням до перетравного протеїну. Оптимальне співвідношення цукру до перетравного протеїну в зимовий період у раціонах лактуючих корів змінюється у межах 0,8-1,0 : 1,2. Нестача цукру в кормах знижує мікробіальний синтез білка, негативно впливає на перетравлення клітковини та засвоєння каротину. Все це призводить до втрат білка і зменшення кількості одержаної продукції. Надлишок цукру призводить до депресії травлення і спрямовує перетворення речовини кормів на відкладання жиру, а не на утворення молока. Джерелом вуглеводів для корів під час лактації є буряки, меляса, сіно та сінаж високої якості.